

Bu yılın ikinci çeyreğine ilişkin gelir ve kurum geçici vergi beyannamelerinin verilme ve ödeme süreleri için son gün yaklaşırken, iş dünyasının talepleri üzerine "enflasyon muhasebesi"nde küçük işletmelere kolaylık sağlandı.

Brüt satışları 2023 sonu itibarıyla 50 milyon liranın altında olan işletmeler, 2024 yılı ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi kapsamında çıkarıldı. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, yaklaşık 1,5 milyon gelir ve kurumlar vergisi mükellefinin sağlanan kolaylıktan yararlanacağını duyurdu.

Enflasyon muhasebesine ilişkin derlediğimiz merak edilen 10 soru ve cevapları şöyle:

1- Enflasyon muhasebesi nedir?

Enflasyon muhasebesi, paranın satın alma gücündeki değişimler nedeniyle mali tabloların gerçek durumunu ifade eder hale gelmelerini sağlamak üzere yapılıyor.

2- Enflasyon muhasebesi nasıl uygulanacak?

Enflasyon muhasebesi, mali tablolarda yer alan parasal olmayan kıymetlerin TL değerlerinin, tablonun ait olduğu tarihteki değerine getirilmesini ifade ediyor. Uygulama, parasal olmayan kıymetlerin enflasyon düzeltmesinde dikkate alınarak tutarlarının düzeltme katsayıları ile çarpılması suretiyle gerçekleştiriliyor.

3- Enflasyon muhasebesi neden yapılıyor?

Enflasyon düzeltmesi, mali tabloların gerçek ekonomik durumu yansıtmalarını sağlayan bir muhasebe pratiğidir. İşletmelerin ve ekonominin sağlıklı bir şekilde işlemesini ve kararlarını daha doğru bir şekilde almasını sağlıyor.

4- Uygulama kimleri kapsıyor?

Büyük ve orta ölçekli işletmeler, halka açık şirketler, ihracat ve ithalat yapan işletmeler enflasyon muhasebesi uygulayacak.

Gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olup bilanço esasına göre defter tutan tüm vergi mükellefleri enflasyon muhasebesi kapsamında olacak.

5- Düzenleme ne zaman uygulanacak?

2024 yılı ikinci geçici vergi döneminde enflasyon düzeltmesi uygulanmış beyannameler 13 Eylül'e kadar verilecek.

6- Uygulamadan kimler muaf olacak?

İşletme hesabı esasına göre defter tutan ticari kazanç mükellefleri, avukat, doktor, serbest meslek erbabları, zirai kazanç elde edenler, kira geliri elde edenler, faiz, kar payı gibi menkul sermaye ve ücret geliri elde edenler enflasyon düzeltmesi kapsamına girmiyor.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek dün yaptığı açıklamayla 2023 sonu itibarıyla cirosu 50 milyon liranın altında olan işletmelerin, 2024 yılı ikinci ve üçüncü geçici vergi dönemlerinde enflasyon düzeltmesi kapsamından çıkarıldığını açıkladı.

Öte yandan, bankalar ile finansal kiralama, faktoring, finansman, tasarruf finansman ve varlık yönetim şirketleri 1 Ocak 2025'ten itibaren enflasyon muhasebesi uygulamasına geçecek.

7- Karar öncesi beyanname verenler ne yapacak?

Mükelleflerden daha önce beyanname vermiş olanlar, 13 Eylül 2024'e kadar düzeltme beyannamesi vererek herhangi bir ceza ve faiz ödemediği takdirde düzeltme yapabilecek.

8- Yatırımların muhasebeleştirilmesinde enflasyon düzeltmesi nasıl uygulanacak?

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, yatırım yapan mükelleflere enflasyon düzeltmesinde kolaylık sağlayacak formüller üzerinde çalıştıklarını bildirdi. Şimşek, "Bu kapsamda, devam eden yatırımlar hesabının enflasyon düzeltmesinden kaynaklı değerlendirilmesi nedeniyle oluşan karların özel bir fona alınarak vergilenmemesi ve bu hesabın işletme döneminde 5 yıl gibi bir sürede vergiye tabi kazancın tespitinde dikkate alınabilmesine yönelik bir model de seçenekler arasında yer alıyor. Yatırım döneminde enflasyon düzeltmesi uygulamasında tercih edilecek model ne olursa olsun konunun çözümü için kanuni düzenleme gerekiyor. Ekim ayında Meclisin açılmasıyla bu konuyu da yasamanın gündemine gelmesi için çalışıyoruz." dedi.

9- Yabancı para cinsinden olan kıymetler enflasyon muhasebesine tabi tutulacak mı?

Yabancı para cinsinden olan hesaplar için kur değerlemesi yapılacağından ayrıca düzeltme yapılmayacak. İşletmelerin aktifinde bulunan yabancı para cinsinden hisse senetleri, iştirakler ve avanslar düzeltme tarihindeki döviz kuru ile düzeltilecek.

10- Enflasyon muhasebesi şirket değerlemelerini etkileyecek mi?

Bilançolarında aktif hesapları güçlü mükellefler bu varlıklarını sermayeleriyle edinmişlerse enflasyon düzeltmesinden olumlu etkilenecek, vergi yükleri azalacak. Borçları fazla mükellefler ise borç kaleminin düzeltmeye tabi olmaması nedeniyle olumsuz etkilenebilecek, ilave vergi ödemeleri söz konusu olabilecek.